

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:18

יציאת השבת: 17:19

כ"ז כסלו תשע"ד

גיליון מס' 196

שאל אביך וירגודך

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

לאגור צידה לעולם הבא

"ויקבצו את כל אוכל השנים הטובות הבאות האלה... והיה האוכל לפקדון לארץ" (מא, לה-לו).

שלמה המלך עליו השלום אמר "כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה" (קהלת ט). כלומר שכאשר יש לאדם כוחות, ראוי לו לנצלם בכל היכולת לאגירת תורה ומצוות לצורך העולם הבא.

ועוד אמר החכם מכל אדם "מעט שינות, מעט תנומות, מעט חיבוק ידים לשכב" (משלי ו) כי אדם

לעמל יולד, וזהו עולם העשייה, ואין זמן לנוח יתר על ההכרח (וראה בעירובין סה).

והנה הזמן המובחר יותר לכך הוא שנות הבחרות, בהן גדולים הם כוחות האדם וככתוב "תפארת בחורים כוחם" (משלי כ), ולכן דווקא בשנים אלה צריכים השתדלות יתירה בעבודת השם יתברך.

וכן אמרו חז"ל (ע"ז יט). "אשרי איש ירא את ה' אשרי מי שירא את ה' כשהוא איש, ופירש רש"י - כשהוא בחור בכוחו ממהר להכיר את בוראו (וראה שבת קנב).

ובזה מובן בס"ד הפסוק הנ"ל: ויקבצו את כל אוכל השנים הטובות האלה - הן שנות הבחרות, והיה האוכל לפקדון הארץ - שהכל שמור לו לאדם כשכר לעתיד לבוא בארץ החיים אשר היא העולם הבא.

נעם התורה

1. א. באיזה תואר קראו האחים ליוסף?
ב. באיזה שם קרא לו פרעה?
א. אדוני הארץ. ב. צפנת פענח.
2. "ויאמר יעקב... עלי היו כולנה". מה רמוז במילה עלי?
רמז לאנשים שבגללם נגרמו צרות ליעקב: עשו, לבן, יוסף.
3. כיצד נקראים בפרשתנו: א. מזון. ב. פרי משובח. ג. שק. ד. בית סוהר?
א. שבר. ב. זמרת הארץ. ג. אמתחת. ד. בית משמר.
4. "וקל ש-ד-י יתן לכם רחמים". ציין 3 פירושים למילה ש-ד-י (רש"י).
א. די ביכולתו לרחם. ב. אומר לצרות די. ג. שדי = שומר דלתות ישראל.

13. מי הייתה אסנת אשתו של יוסף (לפי פרקי

ד ר ב י אליעזר ל"ח) אסנת הייתה בתה של דינה.

14. מתי יצא יוסף מבית

האסורים, לפי הגמרא?

בראש השנה (עיין ר"ה, יע"ב).

15. מי בתורה: א. גנב ולא נתפס.

ב. לא גנב ונתפס?

א. רחל גנבה את התרפים ולא נתפסה.

ב. בנימין לא גנב את הגביע ונתפס.

16. פרעה אמר על יוסף "איש אשר רוח אלוקים בו" על מי עוד בתורה נאמר כך?

על יהושע בן נון

(במדבר, כ"ז 18).

6. כמה בנים היו לבנימין? (רש"י) 10 בנים.

7. "ויקראו לפניו אברך". ציין 2 פירושים לתואר "אברך".

א. אב למלך (רך = מלך).

ב. אב בחכמה ורך בשנים.

8. מה משותף ליוסף ולמרדכי? את שניהם הלבישו בבגדי שש והרכיבו במרכבת המלך.

9. בן כמה היה יוסף במפגש עם פרעה?

בן 30 שנה (בראשית מ"א, 46)

נס חנוכה הפרטי שלי

הימים ימי מלחמת יום כיפור. חודשים ארוכים אני משרת בדרום. חג החנוכה מגיע ובכל הג'בלאות רואים את אורות החנוכיות המאולתרות בעיקרן מתרמילי פגזים ואתה חש את הקשר למכבים להסטוריה ושואב עדוד עצום.

באמצע החנוכה אני נשלח דחוף למשימה עלי להגיע עד בוקר המחרת לבסיס במרכז הארץ עם רכב פולקסוגן דבל קבינה ושני חיילים.

אחרי נסיעה של שעות רבות מהמדבר אני מתקרב למרכז הארץ. השעה קרוב לשתיים עשרה בלילה. חושך, אווירת מלחמה אין נפש חיה. אנחנו סחוטים מעייפות, רעבים, מתים לכוס קפה. אני מציע לחברה להגיע קודם אלי הביתה לירושלים לישון להתקלח ולמחרת מוקדם בבוקר להגיע לבסיס.

טוב אני פונה לכיוון ירושלים ומעשה שטן הרכב נתקע ליד בית זית. השעה כבר אחת בלילה. אנחנו בודקים מה קרה ומתברר שרצועת המנוע נקרעה. במצב כזה אין כל אפשרות להמשיך. חייבים רצועה רזרבית ואין לנו. הרכב מלא ציוד צבאי וכמוכן שאין להשאירו כשטח מה עושים?

מנסים לעצור פה ושם את הרכבים הכודדים שמעזים לנסוע בשעה ובימים אלה אבל לאיש אין פתרון. השעה כמעט שתיים וחצי ואנחנו מתכוננים לבלות את שארית הלילה המקפיא בצד הדרך. לפתע אני מבחין באורות של מכונית מכיוון ההרים הייתי אומר כמעט מהשמים ואני מתרכז באורות המתקרבים ופוער את פני בתימהון. רכב חדש מתקרב אלינו בדיוק כמו הדבל קבינה שלנו וכשהוא מגיע, נפתח החלון ודמות של יהודי עטור זקן לבן שואלת אותנו - חברה מה קרה? צריכים עזרה? אני משיב בחצי קול - כן, אבל אני לא בטוח שיש לך, אנחנו זקוקים לרצועת מנוע לרכב. לתדהמתי הרבה היהודי מושיט את ידו למושב שלי ומוגיש לי דרך החלון רצועה חדשה בדיוק מה שאנחנו צריכים ועוד לפני שהספקנו להתאושש נעלמו האורות בחשכת השמים.

נס או לא אני לא יודע אבל עד היום אני חש את ההצלה הפלאית שלנו אותו לילה. ועכשיו אני יכול לומר שבשבילי היה אותו יהודי לא אחר מאשר אליהו הנביא, כמי שזכה להצלה באותו לילה מקפיא.

יהודה עצבה

1. גזירות היוונים רמוזות במילה שמן. כיצד?

שמן ראשי תיבות: שבת, מילה, נידה.

8. מדוע אוכלים סופגניות בחנוכה? כי הן מטוגנות בשמן.

9. לפי מדרש רבה נמשלה יון לחושך. מדוע?

א. ניסו לבטל את התורה שנמשלה לאור.
ב. חשך = אותיות 'שכח'. כי רצו "להשכיחם תורתך".

10. מה רמוז במילה 'חנוכה'?

א. חנו כ"ה (בכסלו).
ב. ח' נרות והלכה כבית הלל.
ג. חוצה נדלקים וזמנם כל הלילה.

11. שני אנשים קראו: "מי לה" אל?

ה א ח ד מה תורה והשני קשור לחנוכה. מי הם האנשים?

מתתיהו ומשה בחטא העגל.

12. מי מבניו של מתתיהו נדרס ומת ע"י פיל?

אלעזר.

13. 'מתתיהו בן יוחנן'. מה ידוע לך על אביו של מתתיהו?

היה כהן גדול במשך 80 שנה ובסוף ימיו הפך לצדוקי. עליו נאמר הפתגם: "אל תאמין בעצמך עד יום מותך".

14. היכן יש רמז לחנוכה בפסוק: "והיית אך שמח"?

המילה אך = ראשי תיבות אדר, כסלו. שני חודשים של שמחה.

15. נס חנוכה נעשה בפך שמן. אילו ניסים בתנ"ך נעשו ב: א. צפחת שמן. ב. אסוך שמן?

א. "צפחת השמן לא תחסר" אליהו עשה נס לאישה מצרפת שבצידון (מלכים א, י"ז).
ב. אלישע מילא כלים בשמן לאישה מנשות בני הנביאים (מלכים ב, ד).

2. א. כמה בניים היו למתתיהו? ב. מה שמם?

א. 5 בניים. ב. יהודה, שמעון, אלעזר, יוחנן ויהונתן.

3. מה הקשר בין: חנוכה, פורים ופסח?

הקשר הוא במילה אור: חנוכה = חג האורים. בפורים נאמר: "ליהודים הייתה אורה ושמחה".

בפסח נאמר: "ולבני ישראל היה אור בכל מושבותם".

4. מה משמעות השם 'מכבי'?

מכבי ראשי תיבות: א. מי כמוך באלים ה'.
ב. ברוך כבוד ה' ממקומו.

ג. מתתיהו כהן בן יוחנן.
ד. מלחמת כח בשונאי יהודים.

5. א. כמה נרות בסה"כ מדליקים בחנוכה (כולל השמש)? ב. מה הרמז לכך?

א. 44 נרות.
ב. מהפסוק בתיילים. "הפח נשבר ואנחנו נמלטנו" פח ראשי תיבות פורים - חנוכה. פח = 88 בגימטריא. $88 = 88/2 = 44!$

6. ציין שמות 2 נשים מפורסמות הקשורות לחג החנוכה.

א. יהודית שהרגה את השר היוני.
ב. חנה ושבעת בניה שנהרגו על קידוש השם בפקודת אנטיוכוס.

7. צאצאיו של מי היו היוונים? "בני יפת גומר ומגוג ומדי ויון" (בראשית י' 2).

